

Tarp bombų, tamsos ir kylančių kainų: Ukrainos lietuviai prašo tautiečių pagalbos

Artėjant ketvirtosioms Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą metinėms, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) skelbia lėšų rinkimo akciją karo krečiamoje šalyje gyvenantiems lietuviams. Jos tikslas - tiesioginė, „žemiška“ pagalba mūsų tautiečiams, kurie, nepaisydami karo baisumų, liko gyventi Ukrainoje.

Pasauliolietuvis.lt

Išgyvenimo kova: tarp kylančių kainų ir tamsos

Ketvirtieji karo metai Ukrainos lietuviams atnešė dar sunkesnių iššūkių. Kasdienybė čia paženklinta ne tik nuolatinės baimės dėl gyvybės, bet ir ekonominių sunkumų bei energetinės krizės. Ukrainos lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Makarova piešia sukrečiantį situacijos paveikslą: maisto krepšelis pabrango iki trijų kartų, o minimali alga siekia vos 150 eurų. Itin skaudžiai karas kerta senjorams, kurių pensijos siekia kiek daugiau nei 50 eurų, o kainos pakilo nuo 50 iki 300 %.

Prie nuolatinių apšaudymų rytiniuose ir pietiniuose regionuose prisidėjo ir energetikos krizė. Elektra gali atsirasti arba dingti bet kurią akimirką, dalis namų neturi karšto vandens, o kai kurie – ir šildymo.

„Pastoviai apšaudomas Dnieprą, Zaporožė, Chersoną, bombinama Odesa, tenka Charkovui tankiai, nes yra netoli sienos, na ir Nikopolis šluojamas nuo žemės paviršiaus kaip Mariupolis, Bachmutas, Avdejevka ar dabar Pakrovskas. Daugelis

bendruomenės narių dėl įvairių priežasčių negali išvykti iš šių regionų. Žiemos pradžioje prisidėjo didelės problemos dėl elektros nebuvimo.

Artėja ketvirtos karo metinės. Labai norėtusi, kad Ukrainos lietuvių bendruomenės nariai pasijustų didelės pasaulio lietuvių bendruomenės šeimos dalimi, jaustų palaikymą ir bendrystės jausmą. Labai tikiuosi, kad jūs suprasite padėti, kurioje mes atsidūrėme, ir teigiamai įvertinsite mūsų prašymą“, – pagalbos kreipimesi rašo D. Makarova.

Prarasti namai ir sugriauta buitis

Nors paramos iniciatyvų Ukrainai yra daug, ši PLB akcija išsiskiria savo brolišku konkretumu. Ukrainos lietuvių bendruomenės pirmininkė sudarė sąrašą maždaug 30 asmenų ir šeimų, kuriems parama šiuo metu yra itin svarbi.

Sąrašė – žmonės iš įvairių Ukrainos regionų, nuolat susiduriantys su iššūkiais. 80-metė Birutė iš Orechovo ne tik prarado namus, bet ir palaidojo kare žuvusį sūnų – dabar senolė priversta glaustis nuomojamame būste. Tautiečiai Chersone, Dnipre ir Nikopolyje skaičiuoja bombų padarytą žalą: Galinos, Serhii ir Aleksandro namai liko be stogų, išdaužytais langais ar suskilusiomis sienomis. Nikopolio lietuvis Aleksandras šiuo metu slaugo Krokuvoje gyvenančią onkologine liga sergančią žmoną, be darbo likęs lietuvis turi nuomotis būstą.

Sugriauti namai Orichive, 2024 m. | Ukrainos nacionalinės policijos nuotr.

Kova už sveikatą ekstremaliomis sąlygomis

Karas paaštrino lėtines ligas ir traumų pasekmes. Zaporyžės lietuvių bendrijos narė Regina buvo apakusi viena akimi ir jai reikalingas sudėtingas gydymas.

Ramutė iš Vinicos jau virš 20 metų turi rimtų sveikatos problemų – dėl stuburo, sąnarių ligų, jai diagnozuotas ir reumatinis artritas.

„Mano pensija yra 4400 grivinų – tai net 100 dolerių nesiekia. O vaistai, kurie man gyvybiškai reikalingi, yra užsienietiški, Ukrainoje gaminamų man gydytoja neišrašo, jie man netinka. Valstybės kompensacijos skiriamos tik daliai vietinių preparatų“, – guodžiasi lietuvė.

Nors jos namai nenukentėjo, tačiau gyventi patiriant nuolatinį stresą, besijaudinant dėl dukrų dar labiau kenkia sveikatai.

„Kiekvieną rytą 9-tą valandą per visą šalį skelbiama tylos minutė žuvusiems paminėti. Kiekvieną rytą sėdžiu ir verkiu. Stengiamės laikytis, nesinervuoti, bet tas nuolatinis laukimas, sekant žinias, ar raketa nepataikė į dukros namus Kyjive,

labai kerta per sveikatą“, – sako lietuvė.

Ji pasakoja, kad elektros ir šilumos tiekimo problemos itin apsunkina sergančiųjų ir senolių gyvenimą.

„Tai neturime šviesos, tai šildymo, tai vandens. Na, patys suprantat. Mes dabar turime šviesą nuo 10 iki 12 valandos ir nuo 14 iki 16 valandos. Ir viskas. Jeigu naktį įjungia šviesą, žmonės keliai ir pradeda daryti: ir valgyti gaminti, ir skalbti, ir visa kita, nes čia reikia prisitaikyti. Man yra blogai ta prasme, kad kai man reikia eiti pas gydytoją ir nėra šviesos, neveikia liftas, man negalima leistis ir lipti laiptais – fizinis krūvis draudžiamas“, – sako sunkiai vaikštant Ramutė.

Tai – tik keletas pavyzdžių. Daugeliui Ukrainos lietuvių, tokių kaip Veronika ir Irena, parama reikalinga būtiniausiems, išgyventi padedantiems vaistams įsigyti.

Lietuviai fronto linijose

Bendruomenės nariai ne tik kenčia nuo karo, bet ir aktyviai jam priešinasi. Nuo pavasario kariuomenės gretose Ukrainą gina Kyjivo lietuviai Andrius, o Artūras iš Irpenės kariauja jau pusketvirtą metų. 2024 ir 2025 m. vyras buvo sužeistas, išsigydęs vėl grįžo ginti Ukrainos.

Jo mama Irina šiandien gyvena tarp dviejų pasaulių – akademinio darbo sostinės universitete ir nuolatinio rūpesčio dėl sūnaus. Nors pati susiduria su nuolatiniais buitinais sunkumais, didžiąją dalį savo pajamų ji siunčia į frontą, kad padėtų sūnui ir jo bendražygiams išgyventi itin sudėtingomis sąlygomis.

„Nuolat renku pinigus, siunčiu sūnui. Valstybė ne visada viskuo pasirūpina, todėl kai sūnus paprašo, mes su bendruomene metamės ir perkam: tai mašinų remontui, tai specialiai aprangai. Jis buvo du kartus sužeistas, operuotas Zaporyžėje, vėliau Kyjive, turėjo kontuziją, bet vėl grįžo atgal“, – pasakoja kareivio mama.

Didžiąją dalį uždirbamų pajamų Irina siunčia kariaujančiam sūnui – specialiai aprangai, technikai remontuoti, kurui | Pixabay nuotr.

Parama sūnui nėra tik finansinis klausimas – tai kova už jo sveikatą ir saugumą. Irina pasakoja, kad standartinė karių apranga dažnai neatlaiko drėgmės ir šalčio, todėl tenka ieškoti specializuotos, neperšlampamos aprangos, kuri apsaugotų nuo infekcijų, kurios apkasuose plinta akimirksniu.

„Mes rinkome pinigus specialiai aprangai, kuri neperšlampa. Jei sėdi apkasuose su medvilninėmis kelnėmis, jos sudrėksta, o ten drėgmė, purvas... Sūnui buvo baisi infekcija, kojos pūliavo, pusę metų gydėme antibiotikais. Todėl dabar jam būtinai reikia specialios amunicijos, kad tos žaizdos neatsinaujintų“, – pasakoja Irina.

Irinės namai Irpinėje, šalia Kyjivo, buvo apšaudyti – stipriai pažeistas stogas, langai, sienos, atstatyti prireikė kelių metų. Moters kasdienybę dar labiau apsunkina energetinė krizė, dėl kurios ne tik nuolat šalta ir tamsu, bet ir prastai veikia transportas.

Kijevo Maironio lietuvių kultūros draugijos choras „Viltis“ | Draugijos archyvo nuotr.

„Šviesą turime tik keturias valandas per parą. Atvažiuoju pas anūkę, šviesos nėra, liftas neveikia, o reikia lipti į 11-ą aukštą pėsčiomis – tai su vaiku, tai su šunimi. Universitete, kur dirbu, nuo šalčio net vamzdžiai sprogo, kanalizacija užšalo, tualetai neveikia, sėdim su paltais. Bet mes jau pripratome, prisitaikome – turime dujinius balionėlius, prožektorius, kažkaip išgyvename“, – dalinasi pašnekovė.

Nepaisant visų išbandymų, Irina sako neprarandanti optimizmo. Už lietuvių ištekęs ukrainietė aktyviai puoselėja lietuvišką kultūrą. Ji dainuoja D. Makarovos vadovaujamame bendruomenės chore, o pati, būdama choreografė ilgą laiką mokė kitus lietuviškų tautinių šokių.

Priverstinė tremtis savo šalies viduje

Natalija, Oksana ir kiti tautiečiai iš Chersono, Zaporožės ir kitų regionų buvo priversti palikti viską ir bėgti į saugesnius Ukrainos vakarus. Šios ir kitos šeimos, dažnai su mažais vaikais, dabar priklauso nuo sunkiai įkandamų nuomojamų būstų kainų, o palikti namai dėl bombardavimo reikalauja remonto.

Natalijos namai Chersone yra vadinamojoje „raudonojoje zonoje“, už kelių kilometrų nuo fronto linijos. Lietuvė pasakoja, kad Ukrainos pajėgoms iš okupacijos išvadavus miestą, jame gyventi beveik neįmanoma – Rusijos pajėgos kasdien apšaudė artilerija ir dronais, todėl aukų skaičius nuolat auga.

„Be artilerijos, dabar kasdien skraido dešimtys dronų. Nėra dienos, kad dronai neskraidytų ir nemėtytų bombų ant visko, kas juda. Dabar ten vyksta tikras „safaris“ prieš žmones. Dronai medžioja žmones – jie meta bombas tiesiog ant einančio žmogaus. Jau nekalbu apie mašinas ar greitąją pagalbą, gaisrininkus, komunalininkus, kurie bando tvarkyti stogus ar langus – juos dronai atakuoja specialiai, kad sėtų baime“, – pragarą primenantį miesto paveikslą nupasakoja Natalija, ne kartą ten vykusi vežti humanitarinės paramos.

Natalija Chersoną paliko vos prasidėjus karui, o 2024 m. gruodį sužinojo, kad dronas smogė ir daugiabučiui, kuriame iki tol gyveno.

„Smogiamasis dronas pataikė pas kaimynus, į kambarį, kuris su mano kambariu ribojasi per sieną. Kilo milžiniškas gaisras. Kol žmonės pamatė, kol iškviatė gaisrinę, praėjo kelios valandos, nes dėl nuolatinių apšaudymų ten gaisrinėms važiuoti labai pavojinga. Iš viso išdegė šeši butai. Mūsų butas – vienas iš labiausiai nukentėjusių. Viskas, kas nesudegė, buvo sulieta vandenių gesinant. Namas dabar apgriautas, stogas kiauras, sienose plyšiai“, – pasakoja lietuvė.

Ji nežino, ar kada nors bus įmanoma atstatyti būstą, o valstybės kompensaciją galima gauti tik po specialios komisijos apsilankymo, kuri į raudonąsias zonas važiuoti negali. Lietuvė jau ketvirtus metus turi nuomotis būstą ir padėti senyvai mamai.

Siekis - padėti kuo greičiau

Akcijos organizatoriai kelia ambicingą, bet realų tikslą - surinkti kiekvienai šeimai kelių šimtų eurų sumą.

„Mūsų siekiamybė - kad kiekviena šeima gautų bent po 200-300 eurų. Tai nėra tiesiog skaičius - tai galimybė žmogui čia ir dabar išspręsti buitines problemas, įsigyti reikiamų vaistų ar bent šiek tiek palengvinti kasdienybę karo akivaizdoje“, - teigia PLB valdybos narė, Finansų ir lėšų telkimo komisijos pirmininkė Ernesta Kazlauskaite-Tsakona.

Lėšos renkamos į PLB sąskaitą, o pasibaigus akcijai bus kuo greičiau tiesiogiai pervestos Ukrainos lietuviams. Kad būtų išvengta subjektyvumo, valdyba nusprendė paramą skirstyti skaidriai ir lygiavertiškai, pirmenybę teikiant pažeidžiamiausioms grupėms.

Kodėl tai svarbu šiandien?

Pasak akcijos iniciatorių, moralinis palaikymas yra svarbus, tačiau realūs veiksmai kalba garsiau.

„Paramos Ukrainai yra ganėtinai daug, renka daug organizacijų, ir daug žmonių yra įsitraukę. Bet konkrečiai mes esame susitelkę į pagalbą savo tautiečiams, Ukrainos lietuviams. Ir mūsų pagalba bus labai konkreti ir žemiška - padėti žmonėms išbūti ir išgyventi tame kare, išsprendžiant buitinius, paprastus žemiškus klausimus.

Galbūt pats tiesiogiai nekariauji, bet dėl situacijos esi priverstas nuolat keisti gyvenamąją vietą, neturėti stabilių pajamų ir tuo pat metu spręsti savo sveikatos arba buitines, vaikų išlaikymo klausimus, galbūt padėti artimam žmogui. Mūsų tikslas - būti šalia tų Ukrainos lietuvių ir ne tik žinutėmis „laikykites“ ir „mes kartu su jumis“, bet realiais veiksmais įprasminti, kad esame kartu, jus palaikom“, - pasakoja E. Kazlauskaite-Tsakona.

Kaip galite prisidėti?

PLB pirmininkė Dalia Henke pabrėžia, kad šiuo laikotarpiu susitelkimas yra svarbiau nei bet kada anksčiau.

„Mūsų stiprybė visada buvo vienybė. Šiandien ji gyvybiškai reikalinga tiems, kurie po bombomis saugo lietuvių. Kviečiu kiekvieną pasaulio lietuvių prisidėti prie šios pagalbos – įrodykite, kad mūsų broliškas solidarumas yra stipresnis už bet kokią agresiją“, – ragina PLB vadovė.

Lėšų rinkimo akcija vyks iki vasario 28-osios. Pasaulio lietuviai kviečiami aukoti ir dalintis šia žinia savo bendruomenėse.

Prisidėti galite apsilankę adresu **<https://plb.lt/donate/>**

Aukoti galima naudojantis *PayPal*, banko kortele (neturint *PayPal* paskyros), bankiniu pavedimu ar čekiu JAV.

Taip pat Lietuvoje:

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės asociacija
SEB bankas
IBAN: LT72 7044 0600 0793 9513
SWIFT: CBVILT2X

Paskirtis (būtina): auka Ukrainos lietuviams

Bet kuri suma, paaukota per artimiausias savaites, taps tiesiogine pagalba saugantiems lietuvių ten, kur šiandien sunkiausia. Nelikime nuošalyje – padėkime saviems išgyventi.

Akcijos vizualai

PADĖKIME

Ukrainos lietuviams

PADĖKIME!

Ukrainos lietuviams
išgyventi šiuo itin sunkiu metu

Dalis jų neteko namų dėl apšaudymų, yra priversti nuomotis būstą kituose miestuose, kiti susiduria su sunkiomis sveikatos problemomis ar neteko artimųjų kare.

Pagalbos reikia vyresnio amžiaus žmonėms, sergantiems, karo sužeistųjų ir karių šeimoms, taip pat tiems, kurių kasdienį gyvenimą sujaukė priverstinis persikėlimas, gydymas ar pajamų netekimas.

Parama būtiniausiems poreikiams:

būstui, gydymui, vaistams, maistui, buičiai, pagalbai karių šeimoms ir tiems, kurie gyvena nuolatinės nežinios sąlygomis.

Prisidėti galite:

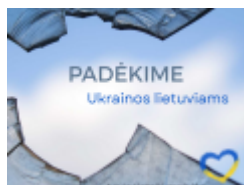
pasidalijo bendruomenės narių, kuriems šiandien labiausiai reikalinga parama, sąrašu.

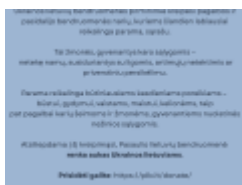
Tai žmonės, gyvenantys karo sąlygomis – netekę namų, susiduriantys su ligomis, artimųjų netektimis ar priverstiniu persikėlimu.

Parama reikalinga būtiniausiems kasdieniams poreikiams – būstui, gydymui, vaistams, maistui, kelionėms, taip pat pagalbai karių šeimoms ir žmonėms, gyvenantiems nuolatinės nežinios sąlygomis.

Atsiliepdama į šį kreipimąsi, Pasaulio lietuvių bendruomenė **renka aukas Ukrainos lietuviams.**

Prisidėti galite: <https://plb.lt/donate/>

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.